

Wydatki na edukację pod kontrolą - wbrew twierdzeniom prasy

2017-11-28

Corocznie Kraków wydaje na oświatę około 1 mld 300 mln zł, co stanowi prawie 1/4 całego miejskiego budżetu. Przy szacowaniu tych wydatków w grę wchodzi wiele czynników, a pierwotne założenia weryfikują się z końcem roku. Dlatego zasadą jest, że na początku roku zabezpiecza się ok. 95 proc. wydatków bieżących, które później, na koniec roku, uzupełnia się dodatkowymi kwotami. W tym roku kwota zwiększenia wyniosła 94 mln zł (w 2016 r. - 99 mln zł, a w 2015 r. - 132 mln zł).

Wbrew błędnym danym podawanym przez „Dziennik Polski” i „Gazetę Krakowską”, na wdrożenie reformy Kraków wydał ok. 4,8 mln zł, a nie 100 mln zł. Podawanie innych danych jest kłamstwem i wprowadzaniem czytelników w błąd.

Główną część kosztów reformy edukacji stanowią wydatki związane z przygotowaniem pracowni przedmiotowych, niezbędnych do realizacji nowej podstawy programowej. Ponadto, na dofinansowanie gimnazjów przekształconych w szkoły podstawowe, Kraków otrzymał od rządu środki w wysokości prawie 1 mln zł (w ramach zwiększenia subwencji oświatowej).

Jak to wygląda w szczegółach? Wydatki związane z reformą oświaty to przede wszystkim środki finansowe na doposażenie pracowni przedmiotowych w specjalistyczny sprzęt oraz pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji nowej podstawy programowej – wyniosły one 4 808 610,00 zł. Na dofinansowanie gimnazjów przekształconych 1 września tego roku w szkoły podstawowe oraz zespołów szkół, które stały się szkołami podstawowymi, Gmina Miejska Kraków otrzymała zwiększenie części oświatowej subwencji ogólnej (z 0,4 proc. rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2017) w wysokości 970 945 zł, z przeznaczeniem na:

- dofinansowanie doposażenia pomieszczeń do nauki w meble niezbędne do przyjęcia uczniów z młodszych roczników – kwota 238 436 zł,
- dofinansowanie remontów bieżących sanitariatów w celu dostosowania ich do potrzeb dzieci młodszych – kwota 377 800 zł,
- dofinansowanie doposażenia świetlic w sprzęt szkolny i pomoce dydaktyczne – kwota 354 709 zł.

Można powiedzieć, że wyżej wymienione wydatki to właściwe koszty reformy edukacji. Dla pełni obrazu należy jeszcze wspomnieć o tym, że zwiększyła się liczba oddziałów: na poziomie klas VII wynosi ona 276 (średnia liczebność oddziału w tych klasach to 21 uczniów, natomiast w klasach gimnazjalnych – 24,3, co oznacza, że w gimnazjum ta sama liczba uczniów uczęszczałaby do 240 oddziałów – zwiększenie o 36 oddziałów, a więc i zwiększenie zatrudnienia). Koszty odpraw dla nauczycieli wyniosły natomiast 1,8 mln złotych.

Zupełnie czym innym są natomiast zwiększenia środków na oświatę, czyli przesunięcia budżetowe dokonywane co roku – zauważmy, że także wtedy, gdy nie było żadnej reformy. Wynikają one ze specyfiki konstruowania budżetu na oświatę – nie da się w nim przewidzieć na początku roku 100% wydatków.

Na pierwsze zwiększenie środków na oświatę na kwotę 18 mln zł złożyły się więc:

- 3 mln zł – związane z odprawami emerytalnymi dla 200 nauczycieli (reforma emerytalna),
- 6 mln zł – związane z rocznikiem „siedmiolatków”; od 1 września 2017 r. naukę w klasie I szkoły podstawowej rozpoczął cały rocznik „siedmiolatków”, czyli ok. 7 848 uczniów (dane na podstawie GUS), natomiast od 1 września 2016 r. do klas I szkół podstawowych, wg danych SIO stan na 30 września 2016 r., uczęszczało 3 952 uczniów. Wzrost liczby uczniów w klasie I szkół podstawowych generuje wzrost oddziałów, w tym świetlicowych, a co za tym idzie – zwiększenie liczby etatów pedagogicznych i zwiększonych wydatków na wynagrodzenia osobowe i pochodne w okresie IX–XII 2017 (zmiana ustawy nastąpiła w grudniu 2016 r., tj. po przyjęciu uchwały budżetowej przez Radę Miasta Krakowa),
- 9 mln zł – związane z podwyższeniem wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2017 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagradzania za pracę w dniu wolnym od pracy z dniem 1 stycznia 2017 r. nauczycielom zostało podwyższone wynagrodzenie zasadnicze.

Na drugie zwiększenie planu wydatków bieżących na oświatę na kwotę 62,2 mln zł złożyły się:

- 8,9 mln zł – dotacje dla jednostek nie samorządowych,
- 53,3 mln zł – środki na wynagrodzenia i pochodne w oświatowych jednostkach samorządowych.

Przyczyn wzrostu wynagrodzeń trzeba upatrywać w zmianach przepisów prawnych, które nie są ściśle związane z reformą oświaty, takich jak: upowszechnienie edukacji włączającej (ponad 1,5 tys. uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego uczęszcza do szkół ogólnodostępnych; dyrektor szkoły, niezależnie od jej typu, ma obowiązek zapewnić realizację zaleceń zawartych w orzeczeniu, tj. pomoc psychologiczno-pedagogiczną, niejednokrotnie pomoc nauczyciela lub asystenta nauczyciela – osobę przydzieloną temu uczniowi), poszerzenie zakresu udzielanej uczniom pomocy psychologicznej oraz zwiększająca się liczba uczniów cudzoziemskich w szkołach – blisko 1200 uczniów (każdy z nich ma prawo do dodatkowych indywidualnych zajęć z języka polskiego oraz zajęć wyrównawczych).